

Magazin

MONOGRAFIA VĂII JIULUI (XIV) redactată în 1933 de dr. Sebastian Stanca

Die veacul IV e.n. și până la secolul XIV, timp de o mie de ani, nu avem până acum în afară obiceiurilor și devoțiilor lingvistice, nici o altă dovadă istorică despre continuitatea așezărilor omenești în acest timp.

Adăpostul milenar din munte la cerșit pe Români până în ziua de azi. Antonius Nestorius din secolul XVI spune că în afară de Români din jurul Hațegului, care din nume erau lipsiți de libertate. Cei de la Hațeg au fost nobilitați mai ales de Ion Huniade pentru că au luptat contra turcilor.

Este imposibil de admis că în vremurile următoare să nu fi fost măcar fragmente de populație, atunci când invaziile și voievodatele au fost în floare și țara Hațegului avea o importanță deosebită în istoria statului. Istoricul au fost rurile statului. Istoricul au fost rurile statului. Istoricul au fost rurile statului.

ȚARA JIULUI

Țelurilor, desigur că și-a avut și Valea Jiului importanța ei, odată vreme aparținea de ținutul Hațegului.

Mai târziu voievodatele dispar. Pe pământurile lor ajunge stăpân regele, iar nobilimea română se desnaționalizează. Regii Ungariei dăruiesc cu diferite ocazii moștile din țara Hațegului. În posesiunea acestora rămân Valea Jiului până aproape de zilele noastre.

Cea mai veche urmă despre aceste donații ne-a rămas din anul 1416. În 18 aprilie al acestui an, vicevoievodul Lepeș Lorant dă un ucuz, în care atestă că cnezul Muzsina (Măzina) Ion din Densuș și-a făcut de vânzare posesiunile sale, între care și una cu numele Syloțena în Valea Jiului.

A doua măturcă este de la

anul 1438. Cu prilejul invaziei Turcilor în 1438, familia Căndea își pierdea diplomele și cu ele și averile. Regele Albert înnoiește printr-o diplomă din 1439 donatiile nobilitare ale familiei Căndea, primite de la regele Sigismund. Între acestea erau și moștile din Valea Jiului. Căndea era o familie nobilă românească din Rîul de Mureș, ai cărei urmași s-au maghiarizat luând numele Kendeffy, Kende, Kendris și Kenyeres.

Kendeffy — Căndea primise deci donațiile înainte de 1438 de la regele Sigismund. Boerii Căndești au stat lungă vreme în legătură cu Jieni banului de Severin de la care cumpărau porci pe bani buni crăștești.⁴⁾

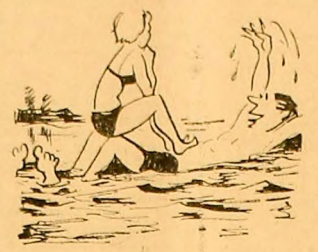
Căndeștii aceștia au o oaste puternică de români recrutați din toată țara Hațegului. Cu această oaste au întîmpinat pe Turci în Valea Jiului, la Vulcan, în 1442. În fruntea oastei era nobilul Nicolae Căndea din Rîul Mureș — alias Kendeffy Miklos de Malomviz.

Puhoțul Turcilor a respins însă oastea creștină. Nicolae Căndea a rămas mort pe câmpul de luptă în 20 decembrie 1442. „Ipocrite Nicolau in Alpihus Vulcan dum se viribus Turorum opponeret per hostium arma occubuit”.⁵⁾

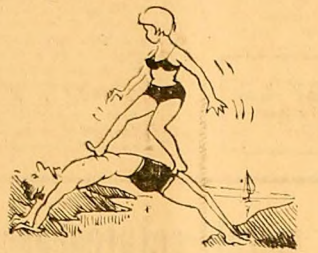
Tobagi Căndeștilor au făcut însă bravuri în lupta de la Varna în 1444 și în războiul contra lui Frederic III în 1446 și pentru aceasta drept recunoștință Huniade dăruiește lui Kendeffy câteva sate, cu toate moștile lor. „consideratis multitudine fidelitatis et fidelium obsequiorum gratiis meritis”.

1) N. Iorga — „Istoria Rom. din Ardeal”, Buc. 1915, p. 43 și 45
2) N. Densușeanu op. cit. p. 48-57
3) N. Iorga „Sate și preoți” — p. 10.
4) N. Iorga — „Neamul rom. în Ardeal”, I, p. 275.
5) N. Iorga „Istoria României”, p. 96. În amintirea acestui eveniment s-a ridicat un monument în Vulcan, distrus în 1918.

Zicale interpretate

„S-a făcut iuntru...”

„și punte”

„Ascultă cum crește iarba...”

JAPONIA — În urmă cu aproximativ 15 zile, la „Ueno Zoo” din Tokyo, girafa „Neck” a dat naștere unui pui a cărui mîle este complet lipsită de peiele specifice animalelor din această specie. Micuțul „Toshiko”, cum a fost numit puilul de girafă, este considerat a fi reprezentantul unei specii foarte rare de astfel de animale. „Ueno Zoo” deține acum două asemenea girafe, cea de a treia fiind înviziibilă la „National Park” din Uganda.

ÎN FOTO: Scena de dragoste, între „Neck” și mult apreciatul ei pui „Toshiko”.

DE-ICI, COLO...

Bluzele salvatoare

Pentru a descoperi mai ușor naufragiații pe mare, o firmă belgiană a lansat pe țările niște bluze confecționate dintr-o țesătură de poliester metalizată. Armătura metalică este detectată de undele radarului navei sau avionului, ceea ce facilitează descoperirea și localizarea naufragiului.

Ultimul robot japonez

În Japonia a fost realizat de curind un robot unic care, după părerea specialiștilor, întrece ca „intelct” pe toți predecesorii săi. El poate deosebi lumina „cu ochii”, poate lucra „cu minile” și gîndi cu „creierul”. Ochiul vîd” obiecte prin instalația de televiziune, o mașină electronică de calcul specială fixează culoarea lor, forma și distanța până la „mîna” care acționează în urma punerii în funcțiune a unui manipulator complicat. La experimentarea robotului au fost mutate blocuri pentru construcția la locul stabilit cu exactitate. El a demonstrat că poate deosebi nouă culori, că poate lucra în toate direcțiile și să-și corecteze greșelile. La încheierea activității, pe ecranul unde apar cuvintele, apare anulul: „Am terminat”. Cînd constructorul din metal nu poate îndeplini o muncă, ce-i întrec peuterile, apare semnalul: „Imposibil”.

DIN LUMEA ȘTIINTEI și TEHNICII

Mini propulsor de rachetă

Cel mai mic mini propulsor de rachetă, din lume, a fost realizat de Universitatea din Stuttgart. Avînd dimensiunile de 15 x 15 x 60 mm și o greutate de 70 gr, propulsorul binar cu gaz fierbinte, servește la

dirijarea reglării poziției și traiectoriei sateliților și a altor vehicule spațiale. Mini propulsorul e prevăzută pentru perioade lungi de exploatare fiind destinată în mod special sateliților de telecomunicații cu viață lungă.

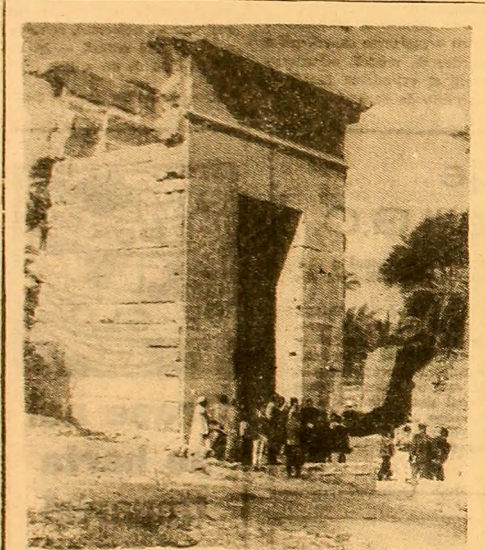
Motorul viitorului

Cel mai mare succes în cadrul Expoziției Internaționale de biciclete și motocicletă (I.F.M.A.) l-a înregistrat motocicletă cu motor Wankel. Construită de o firmă din Nürnberg noua motocicletă atinge viteza de 135 km/h. Motorul, cu piston rotativ, se remarcă prin robustețea sa necesitînd un volum mic de reparații. Pînă în prezent există 15.000 de motoare Wankel.

Focul curățat

La Urina de masă plastică din Ural funcționează un cupitor pentru „arderea” apelor poluate, laborator de proiectanți din Leningrad. Desigur apa nu arde, dar în camera închisă unde arzătorul realizează o temperatură de 1100 grade C, amestecurile ard, iar apa se transformă în vapori, după care se condensează și se purifică complet.

Ing. Ilie BREDEN

În inima unei văi largi, care se întinde la 500 km de Cairo, se află templul „Ibis”, datînd din anul 500 î.e.n., în vremea regatului împăratului Darius al Persiei. Sint încă vizibile desenele de pe pereții templului sacru, care ilustrează scene din ceremonialul de aducere a sacrificiilor zeului „Amon-Ra” soției sale „Mott” și fiului lor „Khons”, care reprezentau „sînta trinitate” în religia vechilor egipteni.

ÎN FOTO: Intrarea templului „Ibis” care se înalță încă mîndră, sfîdînd ravagiile timpului.

„Enigmă” eu... cafea

MOTTO: Specialiștii unei întreprinderi din Valea Jiului au făcut un calcul interesant: numai pentru pregătirea cafelei, se plătește anual, o sumă egală cu prețul de cast a 200 tone de cărbune. Energie electrică, dar... timpul pierdut?

Un ordiu nou a apărut, (Spun unii eu, nu l-am văzut) Prin care s-ar analiza Băutul zilnic de cafea. Și-n acest „ordin” zice-se, Există și-un capitol ce, Cu referire la cafea, Prevede și cine s-o bea. Astfel, consumul sus citat, De mine s-a reglementat, Și-n instituții e permis, Doar de la „secretare” în sus. Precis. (Așa, ca un „divertisment” Legat de priză și curent). Și „ordinaul” mai spune iar: Că-i interzis „la pahar” Și, că, se vor servi „turcește” În clădirea „serviciu” cu ceșii, Cum scrie ultimul tipic — Și numai țîrță în ibric, Pentru ceilalți în schimb „s-a zis”, Cafelele s-au interzis, Reșoul se va confisca Și prizele s-or sigila, Dar... e și-un „dar” în acest caz Și vezi, de-aceia mi-e necaz... Economiile sint, cert, Și la consumul de curent! — De-atunci, eficiența lor — Ar fi justificată-n... cor, De-ar pune la cafea... contor! Dem. D. IONASCU

Cronica

Anecdote

cu Billy

Billy, mezinul familiei, obișnuie să primească jucăriile și hainele vechi ale fratelui mai mare o întrebare într-o zi pe maică-sa: — Mamă, după ce-o muri, trebuie să mă înșor cu tădăva lui?

— Ce faci, dragă?... a trecut o oră și tot n-ai depășit buburuza asta! — Nu pot, dragă mea, e seful meu. Desen de Zoltan KIRALY-Junior

Oameni și năravuri CE CAUȚI TU ÎN VIAȚA MEA?!

— Dacă nu e supărați, o bere? — Da, poftiți o bere. — Am iau berea și mă așez undeva, în cel mai anonim colț al localului. Am la dispoziție un ceas liber, numai al meu și vreau să știu numai cu mine însumi. Să sorb din cînd în cînd cite o înghitură de lichid aromatic și să-mi las gîndurile în voia lor. Să facă fiecare ce o pofti, să alege hainare, nesingherice. Cî e de bine? Ce însemnă citeva clipe de răgaz? De conectare totală. Săcurez conținutul gîbului și... recce și mă las rezervei. De la o masă din față însă, un om mă privește. Se uită insistent, provocator, de parcă l-aș datora ceva. Nu-l știu, nu l-am mai văzut niciodată. El e cel indiferent, apoi, înțelegînd că acest lucru nu-l deranjează, mă răsucesc orientat. Inel nu-mi mai poate sta din decît cel mult un umăr. Nu se lasă? — Bună bere, nu? — Mă fac că nu-l aud. Că doar nu intrasem acolo în calitate de degustător. Bună, ne bună, mi-îmi plăcea și nu aveam nici un chef de a da calificative. Dar, omul în cauză fine cu orice preț să-mi comunice ideile lui? — Știi, nu e bine să o beți din sticlă! — Îmi vine să mă întorc spre el și să-i zic una, ca să nu mă

ce-a păști? — Păi am pus pariu care se aploacă mai mult pe ferestră și ea a câștigat! — Billy vine de la școală și o întrebă pe mama sa: — Spune mămică, este adevărat că pe mine m-a adus barza? — Da. — Dar pe Johnny de la stația trei, tot barza l-a adus? — Sigur. — Și pe băiatul portărești? — Bine răspunde Billy, sparge-mi și mie o duzină!

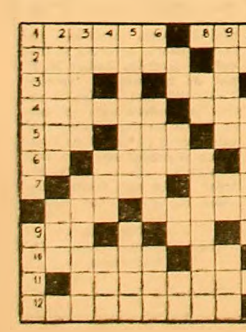
— Cumva mă auzi tu omule, ce intri, fără ca nimeni să te învete, în vorbă, sporovind și călînd cu bocancii întinși neruli, notează că am început să-mi pierd răbdarea. Te-ai spunea o personal, dar prea ești risipit peste tot, prea ești mulții!

S. KAY

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

ORIZONTAL: 1) Satul în care s-a născut la 15 mai 1873 cel care avea să devină unul din cei mai mari pictori ai neamului nostru — Nicolae Grigorescu — Dintre cele peste 4000 de lucrări ale pictorului multe au ca subiect oamenii satului (sing.); 2) Specialitatea lui Anton Chladek, primul con-

tact al lui Grigorescu cu pictura la numai 10 ani (pl.); — Franța, unde Grigorescu va activa printre pictori de seamă ai timpului; 3) Colb nesfîrșit! — „...cu hoi”, temă în opera lui Grigorescu unde se dovedește de neîntrecut — Tesile! 4) O perele pictorului (sing.) — Munți în Carpați; 5) Singură

VERIFICARE: 1) Domeniul în care Grigorescu a rămas prin tot ce a dat nemuritor — de la Smîrdan — una din scenele de luptă (neart); 2) Este de-

CHEMAREA

(Urmare din pag. 1)

Se va imbunătăți activitatea de prospectare a evoluției cercetărilor de metal ale beneficiarilor...

Durata de cercetare se va reduce cu 8,5 la sută față de plan prin organizarea judicioasă a documentării...

Se va reduce perioada de pregătire a lucrărilor de cercetare cu 10 la sută față de durata normală...

O atenție deosebită se va acorda activității de inventivitate și raționalizării...

Pe lângă activitatea de inventivitate și raționalizării, puneri în valoare a capacității creatoare a colectivului de muncă...

Creșterea nivelului calitativ al întregii activități impune ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului de cunoștințe tehnico-profesionale...

inovărilor aplicate. Prin autorealizarea mai largă a muncitorilor, mijloacelor tehnice în activitatea de inventivitate...

Prin creșterea condițiilor tehnico-materiale de desfășurare în ritm susținut a lucrărilor de investiții...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

Se va extinde rețeaua de deservire cu hrană caldă la locurile rețele de muncă...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

generală de perfecționare și specializare a tuturor categoriilor de salariați...

Prin creșterea de școli uzinate vom câștiga minimum 400 de muncitori...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

Se vor aplica măsuri complexe de îmbunătățire a condițiilor de muncă...

toate locurile de muncă, organizațiile de partid, sindicat și U.T.C. Comitetul oamenilor muncii vor desfășura o activitate...

Ne exprimăm convingerea că toate întreprinderile din ramura industriei metalurgice vor răspunde cu înfaptire la această chemare...

Ne exprimăm convingerea că toate întreprinderile din ramura industriei metalurgice vor răspunde cu înfaptire la această chemare...

Ne exprimăm convingerea că toate întreprinderile din ramura industriei metalurgice vor răspunde cu înfaptire la această chemare...

Ne exprimăm convingerea că toate întreprinderile din ramura industriei metalurgice vor răspunde cu înfaptire la această chemare...

Ne exprimăm convingerea că toate întreprinderile din ramura industriei metalurgice vor răspunde cu înfaptire la această chemare...

Informații utilitare

Calendar

DUMINICA 6 FEBRUARIE. Soarele răsare la ora 7.32 și apune la ora 17.31...

EVENIMENTE. 1919 - A murit I.C. Frim, unul din fruntașii mișcării muncitorești...

EVENIMENTE. 1931 - A murit Ion Vidu, compozitor, dirijor și folclorist...

Unde mergem?

CASA DE CULTURA PETROȘANI. La ora 11, sala de lectură...

CLUBUL Vulcan. Sala de lectură, începând de la ora 10...

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

FILME

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

Informații utilitare

Calendar

DUMINICA 6 FEBRUARIE. Soarele răsare la ora 7.32 și apune la ora 17.31...

EVENIMENTE. 1919 - A murit I.C. Frim, unul din fruntașii mișcării muncitorești...

EVENIMENTE. 1931 - A murit Ion Vidu, compozitor, dirijor și folclorist...

Unde mergem?

CASA DE CULTURA PETROȘANI. La ora 11, sala de lectură...

CLUBUL Vulcan. Sala de lectură, începând de la ora 10...

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

FILME

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

Informații utilitare

Calendar

DUMINICA 6 FEBRUARIE. Soarele răsare la ora 7.32 și apune la ora 17.31...

EVENIMENTE. 1919 - A murit I.C. Frim, unul din fruntașii mișcării muncitorești...

EVENIMENTE. 1931 - A murit Ion Vidu, compozitor, dirijor și folclorist...

Unde mergem?

CASA DE CULTURA PETROȘANI. La ora 11, sala de lectură...

CLUBUL Vulcan. Sala de lectură, începând de la ora 10...

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

FILME

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

Informații utilitare

Calendar

DUMINICA 6 FEBRUARIE. Soarele răsare la ora 7.32 și apune la ora 17.31...

EVENIMENTE. 1919 - A murit I.C. Frim, unul din fruntașii mișcării muncitorești...

EVENIMENTE. 1931 - A murit Ion Vidu, compozitor, dirijor și folclorist...

Unde mergem?

CASA DE CULTURA PETROȘANI. La ora 11, sala de lectură...

CLUBUL Vulcan. Sala de lectură, începând de la ora 10...

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

FILME

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară...

Sălile de judecată

Pentru Suciu Dionisie din Petroșani zărat și cu frisco, ar fi com tot ura...

Osul lino, fostă contabilă principală la P.T.R. Petroșani, s-a înțeles foarte bine cu Magda Lucrățiu...

De altfel, cea dintâi făcuse rost și pentru sufletul său de niște "resurse" de câștig fraudulos...

Recunoștința lui Paicu Constantin s-a dovedit față de P.N., care o înțeles să-i găzduiască pentru o noapte...

Dor tot acesta l-a dat de gol. Și acum, nu mai are probleme. Pentru 2 ani și 6 luni...

Adorabil e că Arlon Floarea, s-a lăsat de curții. Ea o promis lui S.L., cu care s-a cunoscut în sanatoriul T.B.C. Geogiu...

Cursurile de educație moral-cetățenească. Urmare din pag. 1. Ale profilului etic al comunistului...

RITM, TINEREȚE, VOIE BUNĂ

Colectivul Teatrului de estradă din orașul Deva și-a dobândit pe bun merit, printre-o muncă...

Pe aceeași linie îngrijită și responsabilă față de cei cărora se adresează...

Conceptul pe un libret fără pretenții prea mari, spectacolul în discuție, reușește să îmbrăce o lăună cu pronunțate nuanțe de originalitate...

O impresie de recreeare și bună dispoziție, menține pe tot parcursul spectacolului, curățenia celor patru balerine...

Hanea. Ar merita un spațiu ceva mai larg în care să se desfășoare despre el, dar, cum întregul articol mi s-a părut deosebit de interesant...

Partitura muzicală, sub conducerea lui George Eftici, a fost bine creată. Poate e necesară o mai mare grijă pentru diferențierea de intensitate...

Cu privire la decor, s-a mers pe niște formule simple, dar de bun gust. S-ar părea totuși că unele elemente decorative de atmosferă...

Elementul forte îl constituie, desigur, cele două numere de balet, executate de Eli și Tică...

Note de spectator

noaptea și îndrăgii de publicul spectator. E vorba de Puiu Faur, Cornel Sava, Cornel Negrescu...

Parcurgem apoi un traseu, lung la întindere, prin cartierul Carpeni. Aici, punctele gospodărești se prezintă bine...

Curățenia, ordinea, respectul față de munca depusă pentru amenajarea spațiilor din jurul caselor în care trăim...

FILME

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară; Republica; Post restant; PETRIIA: 100 de dolari pentru țară...

PETROȘANI - 7 Noiembrie. N-am cîntat niciodată pentru țară; Republica; Post restant; PETRIIA: 100 de dolari pentru țară...

Și însoțitorii de lucrări de hirtie (și am văzut și aici desigur, chiar vîntul) transportate de vînt pînă în preajma unor boșchete ori între arbuștii gardurilor vii...

Aplauze pentru... culise

Pentru secretariat literar aparent totul pare foarte simplu. Inconjurat de curții s-ar crede că e suficient să închidă ochii...

Jar acum, un ultim personaj din galeria acestor oameni fără de care tot ceea ce s-a vedea...

ale profilului etic al comunistului, exemplu viu pentru totu oamenii muncii...

Cartea de vizită gospodărească a orașului nostru

Așa însă cum se prezintă acum, mai ales în partea din apropierea celor câteva case vechi din preajma blocului nr. 14...

Parcurgem apoi un traseu, lung la întindere, prin cartierul Carpeni. Aici, punctele gospodărești se prezintă bine...

Curățenia, ordinea, respectul față de munca depusă pentru amenajarea spațiilor din jurul caselor în care trăim...

Blocuri din panouri mari prefabricate

În punctul Aeroport VI al Grupului de șantieri Petroșani, harnicii constructori au început înălțarea blocului D1-6...

La macara "Boacă" nou sosit la grup a fost repartizată acestui punct pentru a se asigura un ritm înalt de construcție...

Și însoțitorii de lucrări de hirtie (și am văzut și aici desigur, chiar vîntul) transportate de vînt pînă în preajma unor boșchete...

EXPLOATAREA Miniera PETRILA anunță CONCURS pentru ocuparea următoarelor posturi:

● maistrul aeraj ● maistrul minier ● maistrul mecanic cazane. Concursul va avea loc în ziua de 26.02.1972, ora 8.

